23/07/2019

Αντιστράτηγος ε.α. Μανουράς: Κωδική ονομασία «Νίκη»

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Οι μνήμες από την επιχείρηση με την κωδική ονομασία «Νίκη», δε θα σβήσουν ποτέ από το μυαλό του 82χρονου σήμερα, αντιστράτηγου εν αποστρατεία Βασίλη Μανουρά, ο οποίος ως ταγματάρχης στην Α’ Μοίρα Καταδρομών στο Μάλεμε, συμμετείχε στην επιχείρηση, με στόχο την ενίσχυση «της δοκιμαζόμενης αδελφής Κύπρου» όπως λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

«Υπηρετούσα, θυμάμαι, ένα χρόνο στο Μάλεμε ενώ ήμουν από το 1970-1972 στην Κύπρο.

Η μονάδα, είχε προετοιμαστεί για να μεταβεί στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, στη Ρόδο και την Κω για ενίσχυση της εσωτερικής άμυνας. Το μεσημέρι όμως της 21ης Ιουλίου το 1974 ένα τηλεφώνημα στον διοικητή, άλλαξε τα πάντα. Σε 5 ώρες

φεύγετε για Κύπρο του είπαν. Κάναμε, θυμάμαι σύσκεψη, αλλάξαμε φόρτους και τη γραμμή που είχαμε σχεδιάσει».

Ο αντιστράτηγος Βασίλης Μανουράς 37 χρόνων τότε, όπως είπε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, έφυγε με ακόμη περίπου 330 άνδρες με 15 αεροσκάφη της Πολεμικής Αεροπορίας από το αεροδρόμιο Χανίων μέσα στη νύχτα, με μια χαμηλή πτήση, για να μη γίνουν αντιληπτοί από τον εχθρό που είχε εισβάλλει στην Κύπρο.

«Φύγαμε μετά τις 10 τη νύχτα, αθόρυβα για να μη γίνει αντιληπτή η Επιχείρηση που όμοια της δεν είχε γίνει άλλη. Μια ασυνόδευτη μονάδα, σε χαμηλή πτήση 100 μέτρα περίπου από την επιφάνεια της θάλασσας, για να μη μας αντιληφθεί ο εχθρός» εξηγεί, συμπληρώνοντας ότι τα αισθήματα ήταν «δέος αλλά και ενθουσιασμός, γιατί νιώθαμε την τύχη που μας είχε επιφυλάξει η μοίρα, να βοηθήσουμε τους συμπατριώτες μας στην Κύπρο. Θυμάμαι μάλιστα πως όταν φεύγαμε, σύσσωμη η μονάδα ήθελε να συμμετέχει. Αφήσαμε 30 άτομα πίσω για να φυλάνε το στρατόπεδο αν και κανείς δεν ήθελε να μείνει πίσω. Ήταν ένας συγχωριανός μου Ανωγειανός στρατιώτης, δεν πιστεύω να με αφήσετε εδώ, μου είπε. Κοίταξε δυο είμαστε από τα Ανώγεια, ας μείνει πίσω ο ένας, του απάντησα. Δεν ξεχάσω ποτέ την απάντηση που μου έδωσε. Πώς θα ξαναπάω στο χωριό, αν μείνω πίσω; Τέτοια ήταν η επιθυμία μας να κάνουμε το καθήκον μας».

45 χρόνια μετά, εκείνη η νύχτα της 21ης προς 22α Ιουλίου 1974 έχει αποτυπωθεί λεπτό προς λεπτό στο μυαλό του.

«Καθυστερούσαμε να προσγειωθούμε στο αεροδρόμιο της Λευκωσίας. Πήγα στον πιλότο ο οποίος μου είπε ότι βαλλόμασταν και μέσα από το αεροδρόμιο και από την περιφέρεια και πως ήταν δύσκολο το αεροσκάφος να προσγειωθεί. Ρώτησα αν έχει προσγειωθεί άλλο αεροσκάφος και εκείνος μου είπε ότι είχε καταφέρει μόλις ένα. Δεν σκέφτηκα τίποτα άλλο και το μόνο που του είπα ότι επειδή στο αεροσκάφος που ήμασταν επέβαινε η διοίκηση της μοίρας, δεν υπήρχε άλλη επιλογή και έπρεπε οπωσδήποτε να βρει τρόπο να προσγειωθεί». Όπως και έγινε, τουλάχιστον για το αεροσκάφος που επέβαινε ο ταγματάρχης Βασίλειος Μανουράς. Όχι όμως και για τα 15 Noratlas αφού ένα αεροσκάφος καταρρίφθηκε και δυο επέστρεψαν πίσω.

«Από τα 15 έφτασαν τα 13 και δυο επέστεψαν. Καταρρίφθηκε ένα αεροπλάνο με 29 καταδρομείς και 4 αεροπόρους, ενώ επίσης δυο στρατιώτες σκοτώθηκαν και 9 τραυματίστηκαν από τα πυρά.

Τα περισσότερα αεροσκάφη είχαν βληθεί. Τρία από αυτά καταστράφηκαν και δεν πέταξαν ξανά. Όλοι έριχναν. Τόσο οι Τούρκοι, όσο οι Άγγλοι αλλά και φίλια πυρά, διότι για λόγους μυστικότητας, δεν μεταφέρθηκε εγκαίρως το μήνυμα ότι φτάνουμε στην Κύπρο. Μας πέρασαν για εχθρικά και άρχισαν να ρίχνουν ανεξέλεγκτα» είπε ο αντιστράτηγος Βασίλης Μανουράς, ο οποίος ξεδιπλώνοντας τις μνήμες του στο ΑΠΕ-ΜΠΕ 45 χρόνια μετά, θυμάται ότι αν και ήταν μέρα εκεχειρίας η 22α Ιουλίου τους ζητήθηκε από τη Σχολή Μονής Κύκκου που είχαν μεταφερθεί, να επιστρέψουν στο αεροδρόμιο αφού υπήρχαν ενδείξεις κατάληψης του αεροδρομίου και άρχιζαν να πέφτουν πυρά.

«Αρχικά μας ζητήθηκε ένας λόχος γιατί υπήρχαν ενδείξεις για επιχείρηση κατάληψης του αεροδρομίου, ενώ λίγο μετά μας ζήτησαν άλλον ένα λόχο.

Πέφτανε πυρά εντός του αεροδρομίου. Είχε ξεκινήσει η επίθεση, όταν έφτασα. Διατάξαμε να πάρουν θέσεις και άρχισε η ανταλλαγή πυρών. Ήταν μέρα εκεχειρίας υποτίθεται. Η μάχη κράτησε δυο ώρες και η ρίψη πυρών ήταν συνεχής» λέει, ενώ στο ερώτημα αν μέσα σε όλη αυτή την κατάσταση ένιωσε φόβο, ο ίδιος απαντά με απόλυτο τόνο: «Σ’ αυτές τις ώρες δε νιώθεις φόβο. Ο μόνος μου φόβος ήταν μη χάσω κάποιον στρατιώτη».

Όπως εξήγησε ο κ. Μανουράς, η συμβολή της μοίρας ήταν σημαντική γιατί κατάφερε να κρατήσει το αεροδρόμιο:

«Αν το καταλάμβαναν οι Τούρκοι θα ήταν άλλη η εξέλιξη των πραγμάτων».

Όπως θυμάται 45 χρόνια μετά, αν και έγιναν προσπάθειες ακόμη και από το Γενικό Επιτελείο Φρουράς για να φύγουν γιατί κινδύνευαν, οι ίδιοι αποφάσισαν να μείνουν.

«Φοβηθήκαμε ότι αν θα φεύγαμε, θα έφταναν οι Τούρκοι που ήταν στα 600 μέτρα. Παρά τις εντολές και του ΓΕΦ, εμείς παραμείναμε . Θέλαμε να έρθουν από τον ΟΗΕ και να το δώσουμε θέση προς θέση το αεροδρόμιο, για να μην καταληφθεί».

Ο ταγματάρχης, τότε, της Α’ Μοίρας Καταδρομών στο Μάλεμε Χανίων λέει, χωρίς να κάνει δεύτερες σκέψεις, ότι:

«Το ωραιότερο πράγμα για τον άνθρωπο είναι να πιστεύει ότι υπερασπίζεται την πατρίδα του. Εμείς για ένα είμαστε περήφανοι, ότι ενώ μας έτυχε να υπερασπιστούμε το έδαφος της Ελλάδας, γιατί η Κύπρος είναι Ελλάδα, δεν

παραδώσαμε ούτε μια σπιθαμή. Και οι νεκροί μας νομίζω ότι έχουν αναπαυθεί από αυτό, διότι καμία θυσία δεν πάει χαμένη. Κρατήθηκε από τη μια το αεροδρόμιο, εμποδίστηκε όμως από την άλλη και ο εχθρός στον “Αττίλα 2” τον Αύγουστο του 1974, που επιχείρησε από τα δυτικά της Λευκωσίας να υπερκεράσει και να κυκλώσει την πόλη. Η Μοίρα στη Μόνη Γρηγορίου, με αντιαρματικά, κατέστρεψε άρματα των Τούρκων και τους εμπόδισε να προχωρήσουν».

Η επιστροφή από την Κύπρο λέει, ότι έγινε σταδιακά. Ο ίδιος εξηγεί ότι γύρισε στην Κρήτη τον Απρίλιο του 1975.

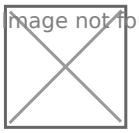

«Ένιωθα ότι είχαμε επιτελέσει το έργο μας, αλλά είχα μεγάλη θλίψη για ό,τι είχε συμβεί και πόσο έδαφος είχε χαθεί» είπε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο αντιστράτηγος Βασίλης Μανουράς.

«Για τους Κύπριους είμαστε αγαπητά πρόσωπα. Μας φώναζαν “οι Κρητικοί” όχι μόνο επειδή είχαμε φύγει από το Μάλεμε, αλλά επειδή και οι μισοί ήμασταν Κρητικοί.

Με πιάνει συγκίνηση όταν πηγαίνω στην Κύπρο. Κάποτε μου πρότειναν να πάω και στα κατεχόμενα, αλλά δεν θέλησα. Στην Κερύνεια τούς είπα ότι θα πάμε μόνο όταν γίνει Κυπριακή».

Θέλοντας να κρατήσει ζωντανά στο μυαλό του όσα έζησε, ο Βασίλης Μανουράς δεν παραλείπει να τονίσει ότι «Ο πόλεμος είναι το χειρότερο πράγμα. Είναι καταστροφή, αλλά όμως δεν πρέπει να τον αποφεύγουμε όταν είναι να υπερασπιστούμε τα εδάφη μας».

Κλείνοντας την αφήγηση του, πάντως, εκείνο που λέει ότι επίσης δεν θα ξεχάσει ποτέ, είναι τα λόγια του πατέρα του με τον οποίο κατάφερε να μιλήσει τηλεφωνικά, όταν πια είχαν περάσει 40 μέρες που ήταν στην Κύπρο.

«Τον κάλεσα στο καφενείο στα Ανώγεια. Όταν κατάφερα να τον βρω και σήκωσε το ακουστικό και αντί να με ρωτήσει αν είμαι καλά, μου είπε “Μα τι γίνεται εκεί, όλο πίσω πάτε”; Προφανώς έλεγαν στις ειδήσεις ότι προχωράνε οι Τούρκοι και ο κόσμος δε μπορούσε να πιστέψει ότι χανόταν η Κύπρος.

Όταν μετά από λίγα λεπτά , θυμάμαι, μίλησα με το διοικητή, του είπα ότι ένιωθα ταπεινωμένος, ακούγοντας τον πατέρα μου. Βλέπετε, πίστευαν ακόμη και οι δικοί μας άνθρωποι, ότι μπορούσαμε να κρατήσουμε όλη την Κύπρο. Δεν μπορούσαμε.

Κάναμε όμως το καθήκον μας. Κρατήσαμε το αεροδρόμιο και εμποδίσαμε την περικύκλωση για την κατάληψη της Λευκωσίας».

πηγή:ΑΠΕ-ΜΠΕ,https://www.ekirikas.com